

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Plevelne rastline v kmetijstvu.

Pri obdelovanju posestva se ima kmetovalec boriti z različnimi škodljivimi vplivi, ki mu uničujejo sad njegovega truda ter mu s tem zmanjšujejo množino in dobroto pričakovanih pridelkov. Rastočim rastlinam škodujejo namreč neugodno vreme (sneg, slana, moča, suša, vetrovi in toča), pleveli in plevelne rastline, rastlinske bolezni, škodljive živali in slednjič neugodne lastnosti zemlje. Dočim se neugodnemu vremenu ne moremo z uspehom vstavljati, moremo druge škodljive vplive deloma vsaj odvracati z marljivim, umnim delovanjem ter škodo, ki jo povzročujejo, s tem zmanjšati. Semkaj prištevamo zlasti zatiranje plevela in plevelnih rastlin.

Pod tem izrazom razumemo vse one rastline, katere rastejo na obdelani zemlji (na vrtu, njivi, travniku, vinogradu, pašniku in gozdu), ne da bi jih bili vsejali ali zasadili, katere so se le-sem pritihovali brez kmetovalčeve volje, katere delajo kmetijskim rastlinam napoto, kradejo jim živež, jemljejo prostor, svetlobo in toploto in katerih pridelek je nič vreden ali celo dostikrat škodljiv. Tudi prenašajo često rastlinske bolezni na kmetijske rastline.

Število plevelov in plevelnih rastlin je skoro nebrojno. Njih škodljivost je različna ter zavisi od tega, v kaki množini nastopajo, kako se razmnožujejo, kje rastejo in s kakim trdom in stroški se jih mora zatirati. Za vsacega poljedelca je potrebno, da pozna vsaj najvažnejše teh rastlin, tiste, ki se nahajajo največkrat in v največjem številu na njegovi obdelani zemlji ter da vé, kako se jim more s pridom v bran postaviti, jih zatirati in se s tem občutne škode obvarovati.

K najbolj škodljivim plevelnim rastlinam na njivah prištevamo: perenka (pirika), njivski osat, njivski slak, njivska preslica, lapuh, njivski ščep ali kodrastolistna kislica, stoklasa, omotna ljulka, muhvič, kostreba, navadna jesenka, šopulja, divji oves, modrica, divji mak, njivska gorčica, njivska redkev, divja ogrščica, navadna kreša, navadni dresen, navadna škrbinka, grašica, kurja čreva, divja kamilica, gadovec, njivski jetičnik, trpotec, gabez, habat, razne zlatice, kokalj in druge.

Teh plevelov se varujemo s setvijo čistega semena, s porabo gnoja, v katerem ni plevela, s primernim kolobarjenjem, s pridelovanjem zelene krme in okopavin, z globokim obdelovanjem in s praho. Zatiramo pa jih s pletvijo, z obdelovanjem plevelnih prostorov z brano,

z okopavanjem, z osipovanjem, z globokejšim oranjem in s košnjo.

Najbolj škodljive plevelne rastline na travnikih in pašnikih so: mah, močvirna preslica, loč, srpica, munec, šaš, trstika, kukavica, kislica, trpotec, divja ščetica, grintovec, potrošnik ali cikorija, svinjak ali pegasto pasje zelje, travniška kozja brada, volovsko oko, lakota, marjetica, krebolica, dežen, trebelje, kalužnica, zvončica, svedrec, dobra misel, materna dušica, kadulja, škrobotec, trobentica, čibrije, vrbovec, ramšela, kukavičja roža, pokalica, sv. Janeza roža, penuša, kamenokreč, poljski stoglavež, močvirni silj, kompava, brdnja, repinec, turek, regrat, jesenski podlessek, pikasti mišjek, velika trobelika, mlečki in mnoge druge.

Teh plevelnih rastlin se varujemo z umnim obdelovanjem travnikov in pašnikov, k čemur prištevamo gnojenje, da se naselijo dobre trave in detelje, sejanje travnih in deteljnih semen, osuševanje premokrih in primerno namakanje travnikov. Zatiramo pa tu rastoče plevelne rastline s tem, da s trebljenjem in čiščenjem ne pustimo tem rastlinam zoreti in ako so dve ali večletne, ki imajo koreniko ali čebulo, da le te izruvamo iz zemlje ali drugače uničujemo.

Gozdni pleveli so: črni trn, navadni glog, robida, malinjek, borovnica, brina, češmin, šipek dobroletina, navadni vresek, rdeča resa, rumena omela, leska in druge.

Varujemo se teh plevelnih rastlin, da čistimo in trebimo v gozdu vse to grmovje, oziroma, da ne puščamo praznih, posekanih, nezasajenih gozdnih parcel, kjer se zamore ta plevel nerazmerno močno razrasti in more mlad gozdni nasad zadušiti.

Do najnovejšega časa zatiralo se je navadno le plevel v vrteh, na njivah in v vinogradih, manj važnosti se je polagalo na zatiranje teh kvarljivcev na travnikih, pašnikih in v gozdih. Z ozirom na veliko korist, ki jo dobivamo pa tudi od te obdelane zemlje zlasti v krajih z razvito živinorejo in kjer imajo gozdi veliko vrednost, kakor ravno pri nas, moramo obračati svojo pozornost plevelnim rastlinam tudi na tej zemlji in jih z vsemi izkušenimi pripomočki zatirati in sicer vsi, da one ne morejo prehajati in se zasejati iz neobdelanih, zanikrno oskrbovanih sosednih zemljišč na skrbno obdelani svet. H koncu omenimo še izrek praktičnega kmetovalca (Schulz) o škodljivosti plevela namreč: „Prereven sem, da bi mogel trpeti plevel!“ Ravnajmo se po tem izreku in ne držimo rok križem, da se ne bi po pravici o našem obdelanem svetu reklo: „Trnje in osat ti bo rodila zemlja“.

Politični pregled.

Državni zbor ni več za resno delo in v kratkem gredo poslanci domov, ne da bi bili kaj dosegli. Seveda, če se dragi čas trati s tako nespametnimi vprašanji, s kakoršnim se je baron Schwegel obrnil do vlade, potem pač ni pričakovati uspehov. Najprvo je ponavljal vse laži nemških listov glede dogodkov v Ljubljani povodom turnarske slavnosti in potem vprašal, kaj misli vlada storiti, da naredi konec nevarnim razmeram in da bodo Nemci imeli pōpolno varnost življenja in imetja. Tako je častni meščan prvostolice slovenske Ljubljano pred vsem svetom pokazal kot jamo razbojnikov. Ko vendar Nemci v naši deželi uživajo vse dobrote v najvišji meri in često ne v korist našemu narodu. Kdor pa izziva, mora biti pripravljen na to, da jo dobi nazaj.

Ogrski ministri so se naveličali vednega nagajanja vladnih nasprotnikov in so šli — v pokoj. Cesar je grofu Tiszi naročil, naj preskrbi nove ministre. Sicer se različni možje močno vlečejo za take službe, a to pot le niso mogli dobiti ministrov. Morebiti se to posreči hrvaškemu banu. Ta mož je namreč izbran za to, da sestavi novo ministerstvo. Hrvati bodo sicer silno veseli, ako jih ban zapusti, a vsekako je čudno, da pride tak nasilen mož na tako visoko mesto. Kaj češ, „visoke“ politike ne umemo, a je tudi ne smemo umeti.

Na Hrvaškem še ni miru; tako za prvo silo so vojaki ponekodi potlačili upor, a pod pepelom tli. Če je le kje mogoče, brž pokažejo Hrvati, kako neljuba jim je sedanja vlada. Kmetje so napadli mesto Ludbrieg in z dinamitom razrušili hranilnico. Drugod spet so 16 hiš popolnoma razrušili. Tudi v Zagrebu samemu je pokal dinamit in naredil nekaj škode. Hrvaški poslanci sešli so se v sabor, kakor tam imenujejo svojo zbornico. Pa tlačena in zaradi prizadetih krivic razjarjena manjšina ni pustila zborovati, tolik šunder in ropot je vzdignila. Slednjič je manjšina sklenila zapustiti zbornico. Vladni kimovci pa so kar brž-brž sprejeli predlog, da naj se hrvaško časopisje še bolj zatira, ker piše proti vladi. Sploh vsa svoboda in pravica je na Hrvaškem prejenjala, razmere so neznosne, vse do skrajnosti napeto. Vlada se igra z ognjem: bo li mogla pogasiti plamen požara, ki utegne izbruhniti?

Srbi imajo novega kralja: Peter I. iz rodovine Karagjorgjevičev. Ljudstvo ga je nepopisno navdušeno pozdravljalo koder koli se je prikazal: tako se jim je priljubil radi svojega dobrohotnega obnašanja. Prisegel je na ustavo in naznanil svoj nastop drugim evropskim vladarjem. Nekatere velevlasti, zlasti Angliška, zahtevajo, da kralj kaznuje morilce. Da bi s tem nastale nove zmešnjave v deželi, je čisto jasno. Kralj je sedaj res v sitnem položaju. Če morilcev ne kaznuje, se mu bo očitalo, da je zadovoljen ž njih dejanjem, če jih kaznuje, je vojaštvo zoper njega. Pač hudo bo sedeti na prestolu oškropljenem s kraljevo krvjo. Da bi se le vrnil red in mir v Srbijo!

Dogodki v Srbiji in na Hrvaškem odvrnili so našo pozornost od Macedonije. Prihajajo pa poročila o morijah in klanju neprestano. Sultan se nič varnega ne počuti v svoji palači; boji se svojih lastnih telesnih straž, katere so večinoma Albanci, torej tam doma koder je vstaja najhujša.

Na Nemškem so imeli volitve v državni zbor. Z vso silo so se zagnale vse stranke v boj, le vlada je mirno gledala in ni pritiskala popolnoma nič. Volitev je bila res tajna inprosta. Stranke vseh barv so šle v boj pred vsem proti katoliški stranki, njo so hotele poraziti z vso silo. A ni šlo! Katoliška stranka, centrum imenovana, je zgubila le nekaj malega mandatov, a njeni kandidati so dobili največ glasov. Centrum si je priboril 101 mandat, socijalni demokrati 79, druge razne stranke pa prav malo. Vršil se je torej boj prav za prav le med tema dvema strankama. Silovito so napredovali socijalni demokratje, in vlada se je tega grozovito prestrašila. In pomniti treba, da so soc. demokrati dobili največ glasov v protestantskih krajih, nalmanj v katoliških, koder so izvrstno organizovani. Tu vidimo zdravilo zoper naraščajočo povodenj socijalne demokracije.

In da treba to povodenj zaječiti, sprevidi vsak pameten človek, ki ve, da sve demokracija dela v bistvu na občen prevrat. Zraven so pa te vrste ljudje najhujši sovražniki sv. vere. Poglejmo le na Francosko. Kdo je bil tisti, ki je ob prazniku presv. Rešnjega Telesa v toliko mestih motil procesije in blagoslov? Socijalni demokrati so bili. Pa ne samo da so vmes vpili, žvižgali in peli divje svoje pesmi, napadli so vdeležnike procesije s surovo silo in celo hoteli monštranco iztrgati mašniku! In ti ljudje vedno vpijejo: „Vera je zasebna stvar“. Verjamejo jim pač le zaslepljeni ljudje. Katoličani Francoski pa se samo posvetujejo in vlečejo v tako nevarnih časih vsak na svojo stran, mesto da bi v takih važnih vprašanjih složno postopali proti sovražnikom vsake oblasti.

LISTEK.

V RIM!

(Dalje.)

Loreto.

Izginjala je prostrana planjava, zato so se nam pa močno približala razna predgorja Apeninov, kojih visoke glave so bile ta dan jako vidne v čistem zraku. Mesta in trgi, vasi in sela so kar drvila mimo nas in slikovito oblečeni kmetovalci so začudeni postajali pri svojem delu in ogledovali te naše njim neznane obraze. Kajti mi smo bili vsi pri oknih. Kaj pa je bilo videti, me vprašaj?

Videli sicer nismo družega, ko raynkar opisano pokrajino, pač smo nekaj videti hoteli. Morje!

Nebo je bilo nepopisno lepo in vedro. Tam dol na jugovzhodu pa je bilo še posebno modro. Tam dol je morje. Koliko izmed nas še ni videlo morja. In sedaj bomo je uzrli prvič in sicer morje, o katerem se trdi, da je najlepše morje Evrope. Zato pa — glava pri glavi ob oknih. Jaz imel sem pa pri vsem tem spet nekaj posebnega; bom precej povedal.

Rekli so mi tam gor v Pontebi, naj bom vodnik 18. skupine. Pa sem bil. Bel trak so mi dali na roko z veliko številko „18“. In kot tak sem imel tudi skrbeti zato, da so dobili sopotniki nakaznice na hrano in stanovanje o pravem času. In ko smo se bližali morju, sem si mislil: Hodi tja k odboru po nakaznice in razdeli jih, predno pridemo do morja, da boš ta pogled užival s polno dušo in brez skrbi. Grem torej in na neki postaji zlezem dol, tečem ob vlaku naprej, a vlak je dolg in predno pridem do voza z zastavo, koder je bil odbor, jo vlak ubriše naprej. Šment, skočit na vlak, kadar že gre, to ni šala, tu ostati brez vsega, pa spet na velja. Torej — korajža velja! Skočim, in hvaljen Bog, na vlaku sem. Grem v voz — vse polno. Začudeno me gledajo, a jaz ne. Marveč grem ven, sedem na stopniče, ravno prijetna sapica pihlja,

sam sem in nihče me ne bo motil s svojo klepetavostjo v trenutku, ko ugledam morje.

In sedaj je vidim! Tri četrta na 2 kaže ura. Oj kako krasen pogled! Nekaj rahlo nemirnega, enakomerno se gibajočega v lepih valovitih črtah, nekaj brezkončnega, prijazno modre barve leži pred menoj. To je morje! Kolikrat sem bral o morju, kolikrat sanjal in sanjari, sedaj je vidim. O, ko bi mogel stopiti tja doli in sesti v ladjico, ki se ziblje in guglje po prelepi gladini! Svečan in resen, a ne otožen vtisek napravi morje. Kar sedel bi in gledal. In zares vesel sem bil, da sem bil sam.

In tako se vozimo dobre dve uri neprestano tik ob morju. Prišel sem do odbora in tudi srečno do svojih sopotnikov in potem smo skupaj gledali to čudovito stvar Božjo, to lepo morje. Vseh vrst ladije so rezale to neizmerno ravan, lahko ko ptič nad morjem so švigale jadrenice po morju, zadaj tam pa je sopihal in silovito podil pred seboj valove parobrod. Po plitvem morju ob kraju pa so kobacali laški črnici, mali, večji, veliki, in živahno kričali. Rad bi bil videl iz varnega zavetja v vozu vihar na morju. A jasno so bile zapisane sile tacega viharja tu ob progi. Mogočen zid so morali postaviti, da valovi ne spodkopljajo nasipa, a ti griči peska in sipe kažejo grozno moč podivjanega morja. Pa ne samo, da se veseli srce in raduje oko, tudi naša pljuča čutijo vpliv morja. Silno svež in čvrst zrak veje od morja sem. Tuja mesta ob morju mene malo mičejo, le v morje sem ves zaverovan. Pa, saj je bom še videl v Benetkah.

In tako pridrvimo do Ankone. Škoda, da ne ostanemo tu daljši čas. Radi bi si ogledali starodavno trdnjavo in baziliko, ki stoji vrh strmega hriba, ob katerem se do morja razprostira mesto. Pa dalje hitimo, skozi tunel, med gozdiči cipres in lavorik in kar enkrat obstanemo. Ura je pet. V Loreti smo. Prav za prav na postaji. Mestice z veličastno baziliko je na precejšnjem griču.

Drugi romarji se peljejo v mesto. Mi Slovenci pa se zvrstimo v procesijo in glasno moleč sv. rožni venec gremo proti slavnemu Marijnemu svetišču. Ko pridemo do mesta, pa zapojemo litanije Matere Božje. Ljudje bežijo iz vseh hiš, gledat kaj je; a romarjev so že vajeni, čudno se jim le zdi naše petje. Neka stara gospa gre pred nami in joka na vsa moč. Drugi dan sem zvedel, da je bila svoj čas s svojim soprogom, ki je uradnik, dalj časa nekje na Kranjskem. Tu je slišala peti litanije in ugajale so ji. In danes jih je slišala spet peti čez toliko let: spomini so jo prevzeli. Pojoč pridemo po poti za baziliko na trg spredaj in hočemo iti pozdravit Mater Marijo. A vrata so trdno zaprta. Torej veljaj, Tebi, o Marija, naš pozdrav tu na ulici, ko Te pozdravljamo s pozdravom, ki Ti je došel iz nebes v tej hišici: „Češena Marija!“

(Dalje sledi.)

—*—*—*—

Važnosti železniške zveze iz Novega mesta v Brežice.

V „Dolenjskih Novicah“ z dne 1. in 15. maja in 1. jun. t. l. priobčevali smo Dolenjcev zanimiv poziv na deželno vlado, naše deželne in državne zastopnike in trgovsko zbornico. Dobili smo ta poziv od tukajšnjega rojaka, kateri ga je, kakor dober spoznavalec Dolenjske, spisal, ne kakor se napačno tolmači, v svojem interesu, temveč po naročilu mnogo somišljenikov. Ker je v temu pozivu tudi naša Dolenjska stran v poduk našemu ljudstvu dobro in resnično opisana in, kolikor smo dozdej doznali, se velika večina Dolenjcev s tem pozivom popolnoma strinja in odobruje, hočemo posamezne točke tega dopisa v prihodnjih številkah „Dol. Novic“ na drobneje opisati. Ker so se pa vsi trgovci in velika večina obrtnikov iz Novega mesta na poziv županstva v Novem mestu pri zborovanju dne 18. maja enoglasno izrekli za zgradbo železnice Novo mesto Brežice in Trebnje, oziroma Vel. Loka-Tržišče, bodemo danes utemeljevali najpreje važnost proge Novo mesto-Brežice, to pa pred vsem iz tega stališča, ker so „Dolenjske Novice“ v prvi vrsti poklicane, opravljene zastopati in braniti koristi Dolenjcev. Znano nam je vsem, da dosedaj vsa trgovina in promet Dolenjske, počenši od Bučke, St. Jerneja in Kostanjevice teži proti Štajerski in Hrvaški, oziroma proti južni železniški progi: Zidan most-Zagreb. Vse ljudstvo ob dolnji Krki je dosedaj dovažalo svojo

govejo živino, prašiče in konje, vsled pomanjkanja ugodnejše prometne zveze in iz te izvirajoče odtujenosti od sredine Dolenjske, na semnje v St. Jernej, Bučko, Brežice in druga bližnja štajerska in hrvaška sejmska središča. Da dobimo ožje zveze in znanje, da nam bode mogoče, v kolikor se da, obrniti teženje trg. prometa, ljudstva iz ravnine dolnje Krke proti sredini Dolenjske, in posredno proti Ljubljani, in tako po možnosti odvrniti od Štajerske in Hrvaške, in Novo mesto kot centralo Dolenjske v vsakem oziru vzdigniti, treba nam je železniške zveze s postajo v Brežicah. Dozdej dohajali so v Novo mesto na živinske in prašičje semnje edino le večji kupci iz Ljubljane in severnih dežel. Kakor hitro bi pa dobili železnico iz Brežic, prišli bi z Krškimi okrajem v tesnejšo prometno zvezo, privlačili bi tudi od tamkaj na novomeške semnje živino in prihajali bi tusem, poleg ljubljanskih in severnih, tudi kupci iz Štajerske in Hrvaške in prašičji in živinski trg bi se tako v Novem mestu in vseh krajih ob železnici na Brežice izdatno oživel, ako ne podvojil v prispel Novega mesta in cele Dolenjske. Vsem nam Dolenjcem je predobro znano, kako primerno malo so zahajali dozdej krčmarji in vinski trgovci iz Ljubljane, Gorenjske, Koroške in severnih dežel v naše dolnje kraje vino kupovati. Res je, da je nekaj let sem vsled trtne uši, peronospore in plesnobe, vinorejstvo na Dolenjskem hudo trpelo. Zadnja leta pričelo je pa ljudstvo v vseh krajih vinograde rigolati in v malo letih bode pri nas, v osrednjem Dolenjskem, toliko vina, da, ako ne bodejo k nam dohajali krčmarji in vinski trgovci iz tujih krajev, ne bode imelo vino nobene cene. Dosedaj so hodili ljubljanski, gorenjski in kupci iz severnejših krajev skoraj edino preko Zidanega mosta, Sevnice, Vidma, Brežic na Bizeljsko in druge Štajerske in Hrvaške vinorodne kraje vina kupovati, ker so imeli po tej železniški zvezi najugodnejšo pot v imenovane vinorodne kraje od tamkaj na Dolenjsko so malo zahajali, k večjem Krško in okolico obiskali; preko Novega mesta, kjer je prenehala vsaka daljna železniška zveza, se je silno redko kateri kupec iz lahko imevnih uzrokov po vino vozil. Vse kaj drugega bi pa bilo, ako bi imeli železnico Novo mesto-Brežice. Nobeden vinski kupec iz Ljubljane, Gorenjskega, Koroškega in severnih dežel bi se potem ne vozil več po daljši progi preko Zidanega mosta, Vidma in Brežic na Štajersko in Hrvaško po vino. Prav vsak teh vinskih kupcev bi se potem rajše vozil po mnogo krajši železnici iz Ljubljane na Novo mesto in ako treba, potem šele naprej proti Brežicam in na Hrvaško. Ob tej priliki bi prišel v srce dolenjskih vinorodnih krajev „Novo mesto“ in bi pri vinskih poskušnjah in kupčiji ob železnico oplazil lahko vinorodno okolico Novega mesta, St. Jerneja, Belo Cerkev, Šmarjeto, Bučko, Rako, Kostanjevico, Sv. Križ, Krško, Čatež in vse vinske kraje ob železnici Novo mesto-Brežice. In šele potem, ako bi v teh krajih ne dobil zaželjene kapljice, podal bi se na Štajersko ali Hrvaško po vino. Vsi ti vinski kupci bi o tej priliki, iz Novega mesta zahajali po vino tudi v Belokrajino, med tem, ko dozdej malokateri gorenjski in drugi vinski trgovci malo zahajajo po vino v Belokrajino. Tako bi potem Novo mesto postalo središče dolenjske vinske trgovine, od katere bi vsi vinorodni kraji ob dolnji Krki kakor tudi v Belikrajini velike koristi imeli. Vse to je pa zopet edino potem mogoče doseči, ako dobimo železnico Novo mesto-Brežice, kajti dokler nimajo vinski kupci ugodnega pohoda preko Dolenjske, je vsak up na zboljšanje te kupčije izključen.

(Konec prihodnjic.)

—*—*—*—

Piše se nam:

Iz Mirne na Dolenjskem se nam poroča: Še-le junijevo solnce je pri nas pregnalo žalostno majniško deževje. Začetkom majnika se je hrošč zbudil, videl nalive in megle, pa se je rajše v svoji postelji obrnil in na drugo stran legel. Nismo zavidali hrošču njegovega spanja, pač pa žalovali s ponižno trto, ki svoje grozdne nastavke ni smela solncu odkriti — žalovali z žlahtnimi žitnimi stebelci, ki so se vednega prilivanja že do grla naveličali Pa je zatrobil jasni junij po gorica dolenjsko zdravico, zbudil tudi škranca na polju in rešil vitko klasje preteče povodnji. Junij se je obregnul ob našo dolino in popravil majnikovo zanikrnost. Pretekli molk

je postal zgovoren in govori sedaj tem glasnejše. — Če ne verjamete meni, pridite in prašajte dolge trtne mladike po Debencu, Stari gori, Dolgi njiivi itd., prašajte zdrave kosce ob bregovih the Mirne, ogovorite žive plevce — vsi vam bodo zaklicali, da je junij solčno zlato skledo dobro obrisal. Pozna „Ave Marija“ še le shladi oratarjevo rošno čelo, zato ni čuda, če smo želeli binkoštnega pokoja in razvedrila. Doli od svetega Križa je neka dobra duša prinesla šop belih listkov: Vabilona veselico, katero priredi dekliška Marijina družba. — Dvorana velika, da bo za vse prostora. — Gledali boste junaško lice svete Neže, rimsko odločnost Simforijana, poslušali zvonki glas Klavdije, njegove soproge. — Sli smo, pa samo do naših voz, peljali se čez Tihabojo, mimo Orešnih goric do sv. Križa poleg Litije. Prišlo nas je petdesetorica, videli in slišali smo sv. Nežo (Bac Alojzija) ter jo blagrovati, občudovali Simforijana (Kotar Ivan), ploskali njegovi Klavdiji (Dremelj Frančiška), — Prehitro se je zagrnil oder za sv. Nežo, toda zagrnil se je le zato, da smo čez čas zagledali Mirnsko igralno osobje — ženina v irhastih hlačah, dolgih golenicah, srebrnih knofih in kosmatem klobuku: Vrbana Smuka s Kozjega brda (Alojzij Skarja) in njegovo ženitev. Hudovali smo se Šnofetu (Niko Žnidaršič), ki je s svojimi dovtipi grenil Vrbanoovo ženitovanjsko veselje, gledali koš zgovornega pōta Tihleca (Ivan Marin), hvalili postrežljivost krčmarja Lipana (Ivan Rugelj), grajali nepoboljšljivost pijančka Naceta (Ivan Kralj), občudovali nastop doktorja Konfederca (Anton Kolenec) ter poslušali resno pridigo patra Felicijana (Jos. Zidar). — Težko je bilo nesrečnemu Vrbanu, ko mu niso dali miru niti v domači gostilni pri Lipanu, niti po ljubljanskih ulicah, kjer so se ga policaji poprijemali. Toda nadloga nerada sama hodi. Prišla je še nesreča: Vsled prepričevalne pridige patra Felicijana se je Boštetova Jera Vrbanu zamerila in odločno je sklenil, da bo sam živel, sam umrl pa tudi sam v nebesa šel . . . Videli smo, potem vzeli slovo od marljivega gospoda kapelana, pozdravili prirediteljico-prednico Marijine družbe gopodično učiteljico Amalijo Tomc. Ko smo pa odhajali, sta se v našem spominu utile cum dulci za prvenstvo prepirala.

Iz Semiča. Dne 17. maja dopoldne po dokončani sv. maši na Gradniku se je vršila prelepa slavnost na Sodjivruhu. Preč. gospod dekan Matija Erzar je blagoslovil v pričo asistence č. g. suhorskega župnika Jakoba Pavlovčič in č. g. kapelana Jožefa Pravhar dva krasna kipa predstavljajoča eden žalostno Mater Božjo in drugi Marijo pomočnico. Po končanem blagoslovu pa se je razvila procesija skozi krasno napravljene slavoloke do dotičnih kapelic, kamor so se imela kipa postaviti. Udeležba ljudstva iz domače in suhorske fare je bila ogromna. Med potjo, po vinskih gorica h so doneli lepi glasovi litanij „Mater božje“ in drugih pesem. — Največjo zaslugu za vse to ima vrli gospodar Plut iz Sadjivraha. Veliko so k temu pripomogli tudi domačini iz Amerike. Čast njim in Bog naj plati!

Domače vesti.

(Novi grobovi). Smrt je to pot pobrala tri ugledne može našega mesta. G. Jožef Jazbec je bil spoštovan in cenjen radi postrežljivosti in spretnosti pri svojem obrtu ter priljubljen v družbi. G. Baldomir Jarc je bil sicer še mladenič po letih, a odločen mož v krščanskem mišljenju. To se je videlo v dolgi, hudi bolezni, katero je prenašal z veliko, možato udanostjo. Lepo je bilo njegovo življenje, lepa, zgledno krščanska smrt. Dal Bog veliko takih mladih mož. Gospod Alfonz Oblak je naglo preminol, čitajoč časopise se je zgrudil nezavesten. Živo se je zanimal za gospodarski napredek našega mesta in sploh Dolenjske. Mnogo je v tem smislu pisal in marsikaj dobrega.

(Marijanska kongregacija) je pri procesiji presv. R. T. prvič nastopila s svojim novim banderom. Bandero je iz težkega, belega, čisto svilenega damasta, dolgo 180 cm, široko 110 cm. Na glavni strani je podoba Brezmadežne Device stoječe na zemski obliji, na drugi pa Jezus Kristus nad monštranco kazoč svoje presv. Srce, pred altarjem pa kleči sv. Alojzij, drugi zavetnik kongregacije. Obe podobi obdaja jako krasen venec s svilo vezen, v ne preživih, a vendar jasnih barvah. Na glavni strani je pa obilo jako okusno izpeljane

vezenine v naturalistični ornamentiki tudi pod podobo. Napisi na obeh straneh so vezeni s samim zlatom. Prav posebno lep je križ na vrhu bandera. Celoten vtis bandera je jako ugoden, zlasti v solnčnem svitu je lepo gledati te vezene cvetice. Kongregacija sme biti ponosna na to bandero.

(Ljudska veselica). Zaradi odhoda mestne in meščanske garde godbe na Preširnovi slavnost v Ljubljano dne 5. julija, preloži se ljudska veselica v g. Smole tovi hosti na nedeljo dne 12. julija.

(Šola Glasbene Matice v Novem mestu) ima v četrtek 9. t. m. v svojih prostorih (Bergmannova hiša) sklepno skušnjo. Začetek ob 3. uri popoldne. Vabijo se vsi člani in prijatelji Glasbene Matice. — V soboto 11. t. m. ob 2. uri popoldne imajo ravnotam vsi novomeški člani letni sestanek z običajnim vspeedom. Ondi sta na prodaj in vpogled 2 pol igrana dobro ohranjena klavirja z železnim okvirom, jeden za 130 gld., drugi za 170 gld.

(Slavni klub dolenjskih biciklistov) je o priliki svojega razdruženja poklonil „Narodni čitalnici v Novem mestu“ svoje ostalo imetje v gotovini 48 K 66 h z željo, da se ta znesek porabi kot prispevek k stroškom za primeren napis na čitalnični hiši. Za ta blagodušni dar izreka srčno zahvalo odbor „Narodne čitalnice“.

(Grajščini Zalog in Luknja) kupil je na dražbi 4. junija za 315.000 kron z vsemi pritliklinami in posestvi gospod Fran Fass iz Dunaja.

(Razglas). Ker se vrše dne 9. julija volitve za cestni odbor, vabijo se vsi p. n. gg. župani in svetovalci iz občin: Bela Cerkev, Brusnice, Čermošnice, Mirna Peč, Šmihel-Stopiče, St. Peter in Toplice na razgovor radi kandidatov. Shod vršil se bode 9. julija ob polu 8. uri dopoldne na Štemburjevem vrtu v Kandiji.

(Položitev računa in zahvala). Ker je letos v spomladi nečega dne hišica strelišča proti toči na Cavzarjevem vrhu v Trški gori pogorela, trebalo je novo zgraditi. V to svrhu lotil sem se podpisani nabiranja prostovoljnih denarnih prispevkov pri posestnikih vinogradov v Trški gori, o katerem p. n. istim sledeči račun polagam: I. Dohodki: 1.) Prispevek veleslavnega deželnega odbora 40 K. 2.) Prispevki posestnikov vinogradov v Trški gori, nabrani po viščaku kmetiške šole na Grmu g. Jurju Pelkotu 69 K. Skupni dohodek 109 K. II. Stroški: 1.) Tesarju g. Fr. Jermanu za zgrajenje nove strelne hišice na Cavzarjevem vrhu 82 K 40 h. 2.) Potovalnemu učitelju gospodu Fr. Gombaču v Ljubljani za zaboj smodnika 20 K 60 h. 3.) Viščaku g. Jurju Pelkotu za nabiranje prispevkov 3 K. 4.) Istemu za 5 kolačev vžigalnega lanca in 4 škatlje vžigalic 3 K. Skupni strošek 109 K. Vsem p. n. prispevalcem doneskov se prav lepo zahvaljujem.

R. Dolenc, vodja na Grmu.

(Obrtna zadruga v Rudolfovem) je imela svojo peto sejo dne 25. junija ob 8. uri zvečer. Navzoči gg.: Frančič, Malovič, Mramor, Murn, Cigler, Appe Valentin, Kos, Agnitsch, Goleš, Štefanovič in Mikolič. G. Frančič naznanja, da je umrl g. Jos. Jazbec, mesarski mojster in posestnik, in odbornik obrtne zadruge, pri kateri je bil ves čas v odboru kar ista obstoji. Opisuje, kako vreden in marljiv da je bil, konečno je povdarjal, da je z njim zgubila obrtna zadruga jako težko nadomestljivo moč, želeč mu večni mir in pokoj, na kar so se odborniki dvignili v znamenje žalosti. Ker je načelnštvo kupilo venec in se vdeležila obrtna zadruga po deputaciji pogreba, ne da bi se o tem preje sklenilo se to naznani odboru pri seji. — Vzame se nadalje v reševanje prošnja za podelitev zidarske obrti, katera se pa vsled neveljavnih dokazil in nezmožnosti zavrne. — Prošnja za dovoljenje popravil z lotanjem urarskih in zlatarskih predmetov, se ista dovoli na urarska spadajoča dela. — Prošnja za spregled učnega spričevala za čeyljarsko obrt vložena od okraj. glavarstva z dne 25. maja 1903 št. 11.776 se z ozirom na predlog g. Štefanoviča, da je prosilec zmožen se odobri in s tem se spregleda izučno spričevalo. — Predlog za ustanovitev novega knjigovodstva se sprejme in sklene, da se vzorci predlože v prihodnji seji. — Predlog za ustanovitev bolniške blagajne za mojstre in pomočnike se naroča že svoječasemu zato izvoljenemu odboru, čigar načelnik je gosp. Malovič, da poroča v prihodnji seji o

predlogih v tej zadevi. — Seja je bila dokaj živahna radi pretresovanja o predlogih, ker se je veliko gg. odbornikov jako zanimalo za nekatere važnosti, to je pač dokaz, da se sedanji odbor zanima za korist svojih članov, ker le z delovanjem in natančnim izvrševanjem pravil je mogoče doseči svoj cilj.

(O slovesnostih) povodom kanonične vizitacije in sv. birme v Novem mestu, nam je došlo daljše poročilo, katero pa radi pomanjkanja prostora in časa prinesemo prihodnjič. Le to danes pribijemo, da občinski odbor ni imel za častno in potrebno udeležiti se vsprejema.

(Koledar za pokončevanje škodljivcev na sadnem drevju) v poletnih mesecih. a) Junij: 1.) Uničevanje gosenic, jabolčnega molja s škropljenjem goseničnih gnezd z raztopino od mazljivega mila (Schmierseife) in tobakovega izvlečka. Nadalje treba porezati in zmastiti goseničja gnezda takoj, ko nastajajo. 2.) Uničevanje krvave uši z mastenjem, s čopičem in škropljenjem napadenega drevja. 3.) Zatiranje listnih ušic z večkratnim škropljenjem po vrtovih z raztopino mazljivega mila in tobakovega izvlečka. 4.) Tretje škropljenje sadnega drevja z bakreno-vapneno zmesjo od konca junija naprej, da se ga ne loti jabolčni in hruškov krastovec. — b) Julij: 1.) Nastavljanje goseničnih pastij; nadalje treba vsak dan pobrati in pokrmiti odpadlo sadje, da se ne more razvijati jabolčni tončič. 2.) Zatiranje gosenic zavrtačevih in kostanjevega prelca; nadalje treba loviti tudi metulje same. 3.) Mastenje jajčic po pritličnem drevju, da se iznebimo glogovega belina in zlatoritke. — c) Avgust: 1.) Zatiranje jabolčnega in češpljevega molja s tem, da pobereмо vsak dan vse odpadlo sadje in ga pokrmimo. 2.) Zatiranje krvave uši kakor meseca junija. 3.) Zatiranje listnih uši kakor meseca maja. 4. Zatiranje gosenic zavrtačevih in kostanjevega prelca. 5.) Snaženje naročenih poletnih cepičev z raztopino mazljivega mila in tobakovega izvlečka, da pomorimo zalego krvave uši. d) September: 1.) Nadaljevanje opravil prejšnjega meseca, izvzemši točko 5. 2.) Nastavljanje goseničnih pastij, da polovimo jabolčnega cvetodera, ako jih nismo nastavili že prve dni meseca avgusta in lovili vanje jabolčne tončiče.

(Koledar za pokončevanje škodljivcev na vinski trti v poletnih mesecih. a) Junij: 1.) Prvo temeljito škropljenje proti strupeni rosi in črnemu pikcu z bakreno vapneno zmesjo pred cvetjem. 2.) Drugo žveplanje neposredno pred cvetjem. 3.) Dobivanje senenega črva iz mladih jagod z lesenimi klinčki. 4.) Škropljenje grozdnih nastavkov, napadenih od senenega črva, z raztopino od mazljivega mila in mrčesjega praška. 3.) Pobiranje in sežiganje zavijačevih zvitek. — b) Julij: 1.) V začetku meseca, neposredno po cvetju, treba škropiti drugokrat proti strupeni rosi. 2) Po drugem škropljenju proti strupeni rosi treba žveplati tretjikat proti trtni jajčasti plesni. 3.) Pobiranje vseh od črnega pikca napadenih poganjkov, listov, divjih poganjkov, vitic in jagod; vse to treba sežgati. 4.) Ob koncu meseca tretje škropljenje proti strupeni rosi. 5.) Kiseljakove metulje treba loviti s pahljačami. c) Avgust: 1.) Nadaljevanje zatiranja črnega pikca. 2.) Jagode, napadene od kiseljaka, treba odstranjevati. d) September: 1.) Opravila prejšnjega meseca treba nadaljevati. 2.) Odrezane vrhe in divje poganjke treba takoj spraviti iz vinograda. Škodljivci sadjarstva in vinogradarstva.

(Jelačičeve razglednice), predstavljajoče spomenik bana Jelačiča z napisom: „Pogum, med vami i z vami,“ je založil gosp. I. Bahovec v Ljubljani. Izvod stane 10 vin. — Dobiya se tudi v prodajalni J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

Razne stvari.

* (Starček 98 let!) Nedavno umrl je na Koroškem starček v 98. letu, ki je vprašan, kako je živel, da je došel do tako lepe starosti, odgovoril to le: „Skrbel sem, da so bile vse moje dušne, srčne in telesne moči vedno v pravem redu. Strasti se nikdar nisem udal, jeze ne poznam; prizadevam si, da vse z lepim in mirnim uravnam. Zmerno jem in pijem. Mesa malo uživam, bolj pa zelenjad in močnik, večerjam navadno žganjce pa mleko. Opijanil se nisem nikdar. Tobaka ne kadim, ne nosljam. Lenobe in pohajkovanja od mladih nog ne poznam; brez dela nisem nikoli. To je ravnilo,

po katerem sem doživel tako starost!“ — O, da bi ga posnemala mladina!

* (Opreznost nikoli ne škoduje!) V prid našim častitim gospodinjam opozarjamo iznova na to, da je priljubljena Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, ki se je že več kot deset let povsod obnesla za izvrstno, pristna samo v zaprtih izvirnih zavojih z varstveno znamko „Župnik Kneipp“. Samo ta Kathreinerjeva Kneippova sladna kava ima vonj in okus zrnate kave; zato pa dela kot primes pijačo finejšo, prijetnejšo in prikupnejšo. Tudi če Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi ne dodaš zrnate kave, je izredno okusna in edino primerno nadomestilo zrnati kavi. Kar se odtehtuje in prodaja odprto, je vedno zgolj oprazen ječmen ali pivovarski slad, nikoli pa ne Kathreinerjeva kava.

Smešnice.

(Pri akvariju). A.: „Ali so med ribami tudi samice?“ B.: „O, seveda! Zakaj pa vprašaš.“ A.: „Čudno se mi zdi, da so vedno tako tiho.“

(Pred sodnikom.) Zatoženec: „Kaj! tri mesece za par ukradenih čevljev?“ — Sodnik: „Sodbo ste vendar ravnokar čuli!“ — Zatoženec: „Ali gospod sodni dvor, saj so mi bili čevlji veliko premajhni!“

(Moder svét.) Oče: „Zapomni si, moj sin, da ne daj nikomur več žganja, če je zadosti pil!“ — Sin: „In kako naj vem, če je zadosti pil?“ — Oče: „Če nič več denarja nima!“

(Pred sodiščem.) Sodnik: „Ali priznate hudodelstvo?“ — Zatoženec: „Kaj pa pomaga, če rečem, da ne . . . saj mi ne boste verjeli!“

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja občinskega odbora v Rudolfovem) z dné 12. jun. 1903. Navzoči: župan g. pl. Sladovič; svetovalci: gg. Rosman, Umek, Pauser jun.; odborniki: gg. Barborič, Bruner, Ferlič Janez, Gandini, Golia, Gustin, Hočevár, Kopač, Mogolič, Mramor, dr. Poznik, Smola, Skale, Vidic; zapisnikar tajnik Štukelj. — Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje g. Ferliča in g. Kopača, ter preide k dnevnemu redu. — 1. Čitanje zapisnika z dné 29. aprila 1903. št. 796. Zapisnik se prečita ter odobri. — 2. Poročilo županstva glede zgradbe kanala od c. kr. okrajnega glavarstva. Mestni odbor sprejme od 3700 K na 7500 K zvišan državni prispevek za napravo kanala od nove stavbe c. kr. okrajnega glavarstva do Krke ter se zaveže taistega po priloženem načrtu iz kamenščine (Steinzeugrühren) izpeljati dati, kakor hitro c. kr. okrajno glavarstvo ta načrt odobri. — 3. Poročilo županstva glede dopisa c. kr. državne železnice radi upeljave vode na kolodvor. Sklene se c. kr. vzdrževalni sekciji državnih železnic v Ljubljani poročati, da je mestno županstvo ob cesti proti kolodvoru postavilo vodnjak za javno vporabo, da se pa še en vodnjak pred kolodvor postaviti ne more. Proti nameravanemu načrtu za upeljavo vode iz mestnega vodovoda na kolodvor nima občina nič ugovarjati. — 4. Regulacija cerkvene ulice in Florjanskega trga ter naprava potrebnega kanala na predlog g. dr. Poznika se sklene, da se naj ta zadeva odstopi upravnemu odseku v pretres ter poročanje v prihodnji seji. — 5. Poročilo ubožnega odseka glede razdelitve Dolhof-ove ustanove. Dolhof-ova ustanova po 8 kron se podeli sledečim revežem: Jeri Bevdčič, Luciji Jazbec, Ivani Ilvar, Jozefi Kobe, Mariji Kobetič, Jakobu Potočnik, Francu Rus, Ani Skulj, Antoniji Seidl in Mariji Zajc. Prošnja Marije Hrovat v Rudolfovem za podelitev mesečne podpore se odkloni. — 6. Poročilo policijskega odseka radi razširjenja čitalnične ulice. Prostor (pot) mej Jakazevim posestvom št. 144 in Recelj-ovim vrtom naj se odstopi gosp. Jakazu proti temu, da dá g. Jakaz deloma prostor, katerega je kupil od gg. Recelj in Delhunijs za njegovim poslopjem za razširjenje ulice kakor tudi, da odstopita g. Recelj in g. Jakaz od sedanjega Recelj-ovega vrta na vsakem koncu 150 m. za razširjenje čitalnične ulice, a le pod tem pogojem, da naredita posestnika g. Recelj in g. Jakaz vtrjeno razširjeno pot do 15. avgusta 1903, njihova vrta pa z lično ograjo ogradita, katera mora biti spodaj podzidana. Se sprejme. — 7. Poročilo gospodarskega odseka glede odkupa dveh njiv od Antona Šali. Županstvo se pooblasti, da kupi parcele ob Krki po najnižji ceni. — 8. Poročilo pregledovalcev računskega zaključka mestnih računov za leto 1902. Poročilo pregledovalcev računskega zaključka mestnih računov za l. 1902 se vzame na znanje, računski zaključek soglasno odobri, ter se dá županstvu absolutorij za l. 1902. — 9. Slučajnosti: a) Pritožba g. pl. Antonije Fichtenaun zaradi onesnaženja po raznih oglih njene hiše se prebere ter sklene, da se ista odstopi policijskemu odseku v daljno uradovanje, kakor tudi druge pritožbe radi onesnaženja prostorov. — b) Na pritožbo, da ima Franc Štamcar gnoj pred svojo hišo ter da nima gnojne jame. Z ozirom na to, da je ta cesta danes ena glavnih sprehajališč, prosi, da županstvo napravi potrebno gnojno jamo in skrbí za snago okolo njegove hiše, da se ne bode širil smrad. Gospod župan obljubi, da bo v tej zadevi potrebno ukrenil, da se tem nedostatkom v okom pride. — Ker je dnevni red končan, zaključí gospod župan sejo.

(Seja občinskega odbora v Rudolfovem) dné 19. jun. 1903. Navzoči: župan g. pl. Sladovič; svetovalci: gg. Rosman, Umek, Pauser jun.; odborniki: gg. Kopač, Hočevár, Bruner, Mogolič, Golia, Vidic; virilni glasi:

g. Ogoreutz; overovatelja zapisnika: gg. Gandini, Mogolič. — 1. Čitanje zadnjega zapisnika z dné 12. junija 1903, št. 1083. Zapisnik se prečita ter odobri. K zapisniku omeni g. nač. p. lic. odseka k točki 9. — a) Da se je vsako onesnaževanje ulic, javnih prostorov itd. z lepaki prepovedalo ter mestnim stražnikom ukazalo, da strogo nadzorujejo vsako onesnaženje, prestopnike pa naznanijo, katere se bode najstrožje kaznovalo. — b) Vršil se je na lici mesta policijski ogled ter se je g. Štamcar-ju ukazalo, da ima narediti grebenično jamo in isto pokriti, ako bi to ne storil v določenem roku, izvršilo bode isto županstvo na njega stroške. — 2. Poročilo gospodarskega odseka o regulaciji Florjanskega trga. Gospodarski odsek predlaga, da se naj Florjanski trg po priloženem načrtu in sedaj skupno s cerkveno ulico regulira ter izpelje kanal od kapiteljskih cerkvenih stopnic do hiše št. 126 v Čitalnični ulici, hišni posestniki v tej ulici naj se pa vsled svoječasne sklepa občinskega odbora zadržé, da izpeljejo strešno žleбно vodo v ta kanal, kakor tudi preobilno gnojnico iz grebeničnih jam. Gospod župan toplo priporoča izpeljavo tega kanala, kakor tudi regulacijo Florjanskega trga in to iz varnostnih, gospodarskih in olepševalnih razlogov. Po daljši debati, v katero so posegli razni gospodje odborniki, sprejme se predlog gospodarskega odseka. — 3. Poročilo županstva gledé prezidanja mestne hiše. Gospod župan predloži načrte in stroškovnik gledé zidanja mestne hiše. Po daljši debati se sprejme predlog g. dr. Poznika, da se vrne ta zadeva stavbinskemu odseku v natančnejše preučevanje in da isti v prihodnji seji konečno poroča. 4. Poročilo upravnega odseka o prošnjah za domovinstvo. Gospod župan v imenu upravnega odseka predlaga, da se Jernej Pureber, Terezija Mirtič, Neža Žagar, Alfons Oblak, Marija Beg, Frančška Rinky sprejmejo v domovinsko zavezo, ker je pri istih neovrženo dokazano, da bivajo več kot 10 let prostovoljno v mestni občini. Predlog upravnega odseka se soglasno sprejme ter podeli gor omenjenim domovinsko pravico. — 5. Poročilo o dopisu mestnega župnega urada v Rudolfovo z dné 16. junija 1903, št. II/83, se sklene večinom glasov, da se ta točka odstavi z dnevnega reda. — 6. Poročilo županstva o prošnji Avgusta Küssel za odpust globe. Na predlog policijskega odseka sklene odbor soglasno, da se globa zniža na 1 K. — 7. Gledé preuredbe na sejmišču. Gospod Rosman predlaga v imenu policijskega odseka, da se naj prvih pet vrst živinskih stojšč premesti na dolnji del sejmišča in ta dela pa prepusti v olepšavo promenade ter se naj zasedi prostor z drevjem in poseje s travo. Ta predlog se sprejme soglasno ter naroči gospodarskemu odseku, da vzajemno s policijskim odsekom to izvrši do prihodnjega sejma. Ker je dnevni red končan, zaključí gospod župan sejo.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Gospa Jos. Hočevár 60 K; gosp. Fran Zorkó, kapelan 6 K; gosp. Alojzij Pintar, pos. 6 K; g. župnik Fr. Jarc 10 K. Dobrotniki iz Mesta in Kandije za mesec junij 43 K 40 h. Gosp. župnik Avg. Šinkovec 10 K. Za kruhe sv. Antona 4 K. Gospa Marija Jeretin 10 K. G. Val. Oblak 4 K.

Umrli so:

23. junija. Jožef Jazbec, peršutar in posestnik, št. 169, sprijenje obistij, 64 let. — 26. junija. Baldomir Jarc, stud. phil., št. 90, sprijenje obistij, 21 let. 26. junija. Alfonz Oblak, trgovec, št. 87, otrpnenje možgan vsled kapa, 42 let.

Loterijske številke.

GRADEC, 20. junija	81	30	44	46	35
TRST, 27. „	25	42	71	29	11

Tržne cene dne 30. junija 1903 v Rudolfovo.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	13	—	Leča	11	71
Rž	12	36	Bob	9	76
Koruza	10	08	Ajda	10	40
Oves	6	50	Proso	9	76
Ječmen	9	76	Soršca	12	68
Krompir	5	20	Lan	—	—
Fižol	11	71	Jajca po 5 za 20 vinarjev.		
Grah	11	71			

NAZNANILO.

Na c. kr. gimnaziji v Rudolfovo se bodo sprejemali učenci v I. razred ali julija ali septembra meseca.

Kdor hoče vstopiti julija meseca, naj se oglasi

v torek 14. julija od 5 do 7 popoldne ali

v sredo 15. julija od 1/2 9 do 1/2 10 dopoldne

s svojimi starši ali njih zastopniki v ravnateljski pisarni in prinese s seboj krstni list in obiskovalno izpričevalo (šolsko naznanilo).

Sprejemni izpiti se vrše

v sredo 15. julija.

Takse, 6 K 20 h, se plačajo v začetku šolskega leta.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

(149)

V Rudolfovo 1. julija 1903.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom nagle smrti našega preljubljenega soproga oziroma očeta, sina, brata, strica in svaka, gospoda

Alfonza Oblak

trgovca in posestnika

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo za vsa izražena sočutja, premnogobrojne vence in obilo udeležbo pri spremstvu k njega zadnjemu počitku. Posebno se še zahvaljujemo mil. gosp. proštu in ostali preč. duhovščini, preblag. g. vladnemu svetniku Friedrich-u, preblagor. g. dvornemu svetniku Šuklje-ju, preblag. g. županu pl. Šadovič-u, gg. uradnikom, gimn. profesorjem, trgovcem, slav. „Dol. pevskemu društvu“ in gg. dijakom za ganljivo petje, sl. „Dol. Sokolu“, slavni „Požarni brambi“, sl. mestni in meščanske garde godbi, slav. odboru okrajne bolnišne blagajne ter vsem ostalim p. n. gospodom in gospem iz mesta in okolice.

RUDOLFOVO 30. junija 1903.

Žalujoči ostali.

Marija Jazbec naznanja v svojem in svojih sorodnikov imenu vsem prijateljem in znancem britko vest, da je Bog vsemogočni njenega preljubega soproga, oziroma očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Jožefa Jazbec

peršutarja in posestnika

po dolgem bolehanju, previdenega sv. zakramenti za umirajoče, v 65. letu svoje starosti, danes dne 23. junija ob 2. uri popoldan, poklical k Sebi v boljše življenje.

Pogreb dragega rajnega je bil v četrtek dné 25. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Jurjeva ulica št. 169 na novomeško pokopališče.

Sv. zadušne maše se bodo brale v več cerkvah.

Nepozabljivega pokojnika priporočam vsem prijateljem in znancem v pobožno molitev in blag spomin.

NOVO MESTO, dne 22. junija 1903.

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega sočutja povodom smrti in pogreba gospoda

Jožefa Jazbec

peršutarja in posestnika

izrekamo tem potom preč. kapiteljski in samostanski duhovščini, sl. mestni gardi in nje godbi, sl. obrtni zadrugi osobito za prekrasni venec in vsem drugim p. n. gospodom in gospem za mnogoštevilno udeležbo pri spremstvu dragega pokojnega k večnemu počitku najiskrenejšo zahvalo.

NOVO MESTO, dne 28. junija 1903.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

(152)

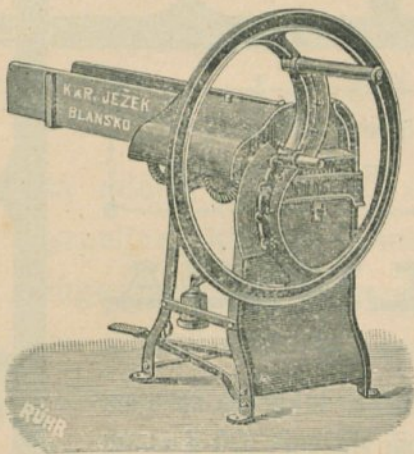
Za mnogobrojne dokaze sočutja v bolezni in ob smrti najinega srčno ljubljenega brata

Baldomira Nikolaja Jarc-a

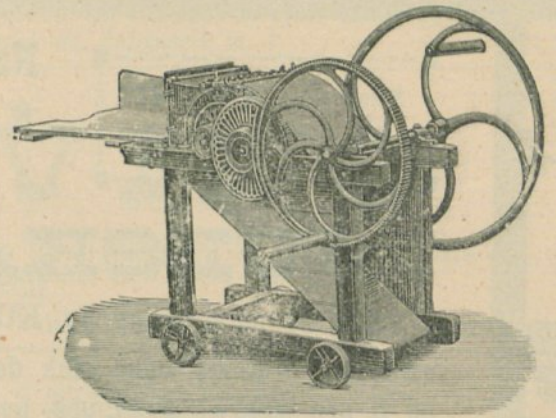
izrekava vsem najiskrenejšo zahvalo, zlasti častiti duhovščini, veleccenjem novomeškim gospem in gospodičnam, tov. visokošolcem, zastopnikom slov. katol. akad. društev „Zarja“ in „Danica“, deklški Marijini kongregaciji, gg. pevcem in sploh vsem prijateljem in znancem nepozabnega pokojnega.

Novomesto, dné 30. junija 1903.

Anton in Evgen Jarc.

Mlatilnice, gepeljne,
trijerje,
slamoreznice,
preše za grozdje in
sadje, ter druge
stroje ima v zalogi po
prav nizkih cenah

ADOLF GUSTIN – Rudolfovo

trgovina z železnino in zaloga strojev.

(148–1)

Razpis službe.

(150–1)

Vsled smrti dozdajnega tajnika in blagajnika je pri okrajni bolniški blagajni v Novem mestu oddati s 1. avgustom t. l. služba tajnika in blagajnika proti 1200 K letne plače in položitvi kavcije v znesku enoletne plače. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika in knjigovodstva. Prosilci naj vložijo prošnje do 15. julija t. l. pri okrajni bolniški blagajni v Novem mestu.

Okrajna bolniška blagajna v Novem mestu.

Razglas.

Vsako onesnaženje posebno pa opravljanje potrebe na ulici in javnih prostorih kaznovalo se bode najstrožje, radi tega opozarja se p. n. občinstvo še enkrat ter ob enem prosi, da se vendar enkrat onesnaženje opusti in varuje mestni ugled.

Mestno županstvo v Rudolfovem,

20. junija 1903.

(151–1)

Prav ugodna prilika!

Podpisani prodam svojo še par let davka prosto

hišo v Zgornji Straži h. št. 28.

pod prav ugodnimi plačilnimi pogoji.

Hiša stoji tik kolodvora, na katerem je največji promet dolenjske železnice.

V hiši se nahaja: 1.) C. kr. pošta. 2.) Prav dobra gostilna s petimi sobami, ter veliko posebno za vinsko trgovino primerno kletjo, s hlevom in vrtom. Gostilna ima tudi pravo žganjetoča. 3.) Prav dobra prodajalnica s pripravnim skladiščem (magazinom).

R. Dolenc,

(154–1)

vodja kmetiške šole na Grmu pri Novem mestu.

Izjava.

S tem prekličem vse razžaljive besede, katere sem govoril zoper Janeza Huča, gostilničarja v Bišči Vasi pri Mirni Peči ter jih smatram za lažnjive.

(155)

Janez Smerke.

Učenec

poštenih starišev se sprejme v poduk za vrvarski obrt pri gospodu

(132–3)

JOŽE AVSEC-u v Rudolfovem.

Hiša v Dol. Straži

na lepi priliki z dobro urejeno prodajalno se odda v najem ali se pa tudi z blagom vred iz proste roke prodaja. K hiši spada tudi štala, svinjak, njiva in nekoliko sadnega drevja pri hiši. — Več pové upravnštvo tega lista.

(133–3)

UČENEC,

kateri ima veselje do kovaške obrti, od 14 let star naprej se takoj sprejme pri Antonu Kocjanu v Št. Vidu pri Zatičini.

(144–2)

Kolo za dame („Styria“)

skoraj popolnoma novo

je na prodaj. — Kje, pové upravništvo „Dol. Novic“. (120–4)

NAZNANILO.

Udano podpisani vljudno naznanjam slavnemu občinstvu in vsem stanovom, da sem s 1. julijem svojo krojaško obrt preselil iz hiše št. 42 v svojo na novo sezidano hišo v Kandiji stoječo blizu ceste, ki vodi v Grm.

Priporočam se toraj slavnemu občinstvu v izvrševanje salonskih, jaket, šport in navadnih oblek. Zagotavljam vedno po najnovejšem kroju solidno delo po primerni ceni. Spoštovanjem

(147–1)

Jos. Paulin, krojač v Kandiji.

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Preje: Gradišče št. 1,

Denarni promet v l. 1902:
čez 32 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: KONGRESNI TRG št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan
ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ 0

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v letu 1902: 32,596.882 K 65 h.
HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. —

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarja 1903.

(136—2) Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, velepos. v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Francišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos“. — Karol Pollak, tovarnar in pos. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Na prodaj v Trebnjem

(137—2)

velik hlev,

36 m dolg in 10 m širok, ki je pokrit z opeko in je v prav dobrem stanu. Iz hleva se lahko prenaredi hiša s stanovanjem. Okoli hleva je lep sadni vrt, ki obrodi na leto za 40 do 50 veder sadnega mošta. Ker stoji na vrtu tudi ledenica in sicer ravno zraven „becirka“ je ta prostor jako pripraven za gostilno. Na vrtu je krme od 60 do 65 centov. — Natančneje se izvé pri g. Ignaciju Sladinu v Dol. Kronovem št. 3. pri Beli cerkvi, Dolenjsko.

Kovačnica

na Mirni, Dolenjsko, na prav dobrem prostoru, kjer je vedno veliko konj za kovati, z dvojnimi ognjem in z vsem kovaškim orodjem; zraven je tudi stanovanje za oženjenega kovača; vse skupaj se da 1. julija 1903 v najem. Ker je ta prostor prav dober in je vedno veliko dela, bode najemnik gotovo zadovoljen, kakor je bil še do sedaj vsaki. — Več pove gospod Ivan Aussenik na Mirni (Neudegg) na Dolenjskem.

UČENEC

se takoj sprejme, kateri ima veselje do pekovske obrti ter naj bode 15—16 let star. — Kje, pove upravništvo „Dol. Novic“. (277—16)

RAZSTAVA

tvrdke **Singer Co.**, delniške družbe za šivalne stroje
v Ljubljani

v zvezi z brezplačnim naučnim tečajem za vezenje

se vrši v gostilni gosp. Jakšeta „pri Slonu“ v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 35
od 1. do 15. julija 1903

✿ Vstop prost. ✿

✿ Nad 3000 filijalk po celem svetu. ✿

Z velespoštovanjem

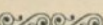
Singer Co.,

delniška družba za šivalne stroje, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Stroje

za mlatit, žito čistit, slamo rezat,
gepeljne, klinje, trombe in cevi,
žage, jermena in druge potrebščine
se najboljše in najceneje kupi v
zalogi

Fran Zeman-a, Ljubljana,

 Poljanska cesta št. 24.

(236—20)

Padavica (božjast.)

Kdor trpi na padavici, krčih in drugih nervoznih boleznih,
zahteva naj zvezek o teh boleznih. Dobi se zastoj in poštne
prosto pod naslovom Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 241—19)

Pozor!

(14—12)

Kupujem ženske lase, odrezane, izpadle in zmešane. Plačam
po najvišji ceni.

Izposojujem tudi vlasulje (Baroke) po nizki ceni.

Ivan Svetec, brivec (Glavni trg, nasproti mestne hiše.)

Lepo posestvo z gostilno je na prodaj na Drski poleg Novega mesta.

Hiša ima 5 sob, klet in dve kuhinji. Poleg hiše je:
pod, hlev, vodnjak, gostilniški in sadni vrt, „Lawn tennis“,
njive in hosta. — Cena izve se v upravnistvu „Dol. Novic“.

Podpisani slav. občinstvu naznanjam,
da bodem s 1. julijem 1903 od tvoril mojo

veliko zalogo do- lenjskih vin na debelo

v kleti gospe Alojzije Pintar na Loki v
Rudolfovem. Vino je iz domačih gor. Dre-
novc, belo in rudeče. Cene so od 13 do
17 gold. hl. — Kdor želi vino kupiti ali
pokusiti, oglasi se naj pri g. Franc Čvelbar
v Košakovi hiši v Rudolfovem.

Z odličnim spoštovanjem

(146)

Vincenc Bon.

Mesarskega vajenca,

poštenega 15 do 16 let starega sprejme takoj pod ugodnimi
pogoji Josip Hrovat ml. Žužemperk št. 7. (138—2)

Prav dobro

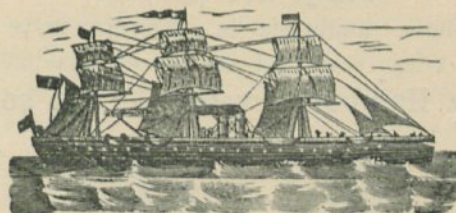
(130—3)

VINO

ima od 26 do 32 h za liter, vodstvo kmetijske šole na
Grmu na prodaj.

Odda se vsaka množina od 56 litrov naprej.

Za
v Avstriji

koncesijo

vano

francosko prekmorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta

poštne brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo,
brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna
potovanja in prireditve romarskih vlakov,
daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

— v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6 —

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“. (300—16)

Išče se

Franc Papež iz Broda pri Novem mestu. —

Odšel je pred osmimi leti na Hrvaško ter se več ni
vrnil. Njegova mati, katera bolna leži, ga želi še enkrat
videti. — Ako kdo vé o njem, se prosi, da ga opozori na
materino željo. (142—2)

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da se s 1. junijem
preselim iz sedanjega stanovanja v Luserjevi hiši
št. 47. v hišo g. Seidl-na na Florjanskem trgu, tako ime-
novana „stara davkarija“ ali „Steueramt“.

Uljudno prosim, naj bi me blagovolili moji častiti
odjemalci tudi v tem stanovanju obiskovati ter mi
svojo cenjeno naklonjenost nadalje ohraniti, ker za-
gotavljam vsikdar najboljše postrežbe.

Imel bodem v vedni zalogi najboljše

istrsko vino ,

katero sem ravnokar v veliki množini dobil, ter bodem
isto oddajal liter od 24 vinarjev naprej; nadalje imam
več vrst pristnega in dobrega žganja ter zalogo
 Puntigamskega piva.

Velespoštovanjem udani

(135—3)

Anton Jakaz, v Novem mestu.

Imam še tudi več okenj in vrat po vredni ceni za prodati.

Dolenjsko kletarsko društvo

v Novem mestu

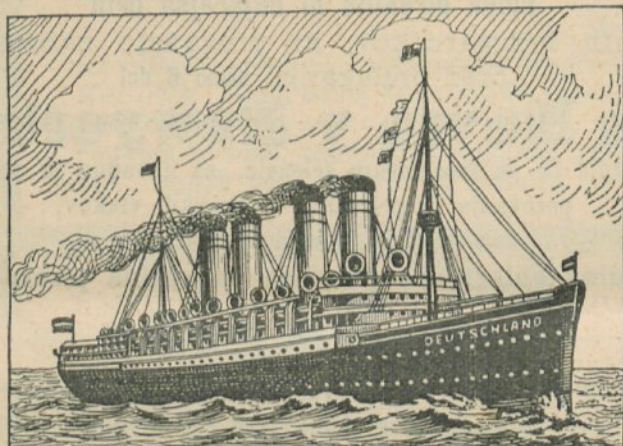
ima na prodaj fina, pristna, dolenjska bela in rudeča vina.

Oddaja jih v vsaki množini nad 56 litrov.

Največja in najstarejša parobrodna družba na svetu poseduje 279 parnikov,

Najvarnejše, najhitreje in največje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo samo potnike in cesarsko pošto iz Hamburga v Novi-York so:

Deutschland	212 m dolg.	Fürst Bismark	200 m dolg.
Anguste Victoria	168 " "	Columbia	140 " "
Moltke	160 " "	Blücher	160 " "
Pennsylvania	171 " "	Pretoria	170 " "
Graf Waldersee	170 " "	Patricia	171 " "
Palatia	140 " "	Phoenicia	140 " "
Batavia	152 " "	Belgravia	152 " "
Bulgaria	152 " "	Armenia	170 " "

Hamburg-Nowi-York le 6 dni.

Vozne karte po predpisanih najnižjih cenah prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena agentura

Hamburg-Amerika Linie

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31, takoj na desno od juž. kolodvora, ob progi električne železnice. (293—15)

Izvrstno

Vino

domačega pridelka je na prodaj v grajščini Bajnof p. Rudolfovem, liter po 16 krajcarjev.

(44—10)

Najprimernejša
darila
za sv. birmo.

Nizke cene!

Alojzij Rajec,

zaloga ur, zlatnine, srebrnine in optičnih predmetov
v Rudolfovem, glavni trg 85.

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, posebno častiti duhovščini ter gg. uradnikom, kakor tudi gg. botrom in botram

o priliki bližajoče se sv. birmo

svojo bogato zalogo najraznovrstnejših zlatih, srebrnih in nikelnastih žepnih ur in verižic, stenskih ur z nihalom in budilnic, zlatih in srebrnih prstanov, uhanov itd.

Cenik žepnim uram:

Najfinejše nikelnaste ure s ključem	od gld. 2:30 do 5:—
" " " remontoir	" " 2:35 " 5:50
" srebrne " s ključem	" " 3:— " 8:—
" " " remontoir	" " 4:— " 9:—
" iste z dvojnimi oklepom	" " 5:— " 20:—
" zlate ure za dame	" " 13:— " 60:—
" zlate ure za gospode	" " 25:— " 200:—

Amerikanske budilke po gld. 1:50, fine garantirane po gld. 2:20.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Stara zlatnina in srebrnina se po najvišjih cenah plačuje.

Slavno občinstvo uljudno vabim, si mojo zalogo o priliki ogledati, brez da bi bil kdo primoran kaj kupiti. (2—7)

EKSPORT VINA.

Imam v kleti izvrstno istrijsko vino — črno in belo od 30 do 50 vinarjev postavljeno na tukajšnji državni kolodvor. Ravno tako domačo rakijo (vinsko žganje) po 120 do 160 vinarjev. Za pošteno pristno vino in solidno postrežbo se jamči.

Ivan Pujman, producent in eksport vina,
(39—10) Vodnjan, Dignano Istra.

Najpripravnejše, najkoristnejše
darilce za
sv. birmo,
je lepa molitvena knjižica.

Molitveniki v največji izberi, kakor tudi druge mične stvari za birmanski spomin se dobivajo pri
J. Krajec nasl. v Rudolfovem. (108 5)